

MerekMozaik

I. évfolyam, 4. szám
2024. december

Ajándéktárgyak földi paradicsoma

Néha nehéz kitalálni, mivel ajándékozzunk meg valakit. Legyen az barát, szülő, testvér, orvos, nővér, ápoló, osztálytárs, lakótárs, tanítvány, tanár... Bárki. Különösen karácsony közeledtén. Ebben tökéletes segítséget nyújt a Mozgássérült Emberek Integrált Intézménye Budapest fejlesztő foglalkoztató műhelye.

Valami egyedit szeretnél? Nos itt, az – augusztus végén az *Év Fejlesztő Foglalkoztató Intézménye* címmel is kitüntetett – kézműves-foglalkoztató műhelyben megkaphatod. Vásárolhatsz dísz- vagy használati tárgyat, vehetsz hozzá üdvözlőlapot, illetve csinos ajándéktasakba is rakhatod, esetleg díszdobozba, ha sok ajándékról van szó, akár egy tetsetős, festett vászontáskába is teheted. Például a legutóbbi osztálytalálkozómra mindenkinek – cserépbe, virágládába is beszúrható – kerámiavirágot adtam, csokromban akadt hóvirág, margaréta, pipacs, még katicabogár és pillangó is.

Fehér Vivien műhelyvezetővel a Bemutató teremben beszélgettünk, mely telis tele van olyan tárgyakkal, amik már a karácsonyi vásárookra készültek. Az ünnepi börzéken és a Hello piacon (Közösségi Design Vásáron) is megtalálhatóak az igényes, esztétikus, szép termékeik. Vivien azt is elmondta, hogy 37-en dolgoznak jelenleg a foglalkoztató műhelyben, és most már teljes erővel az adventi vásárookra készülnek. Többen varrással foglalkoznak, kezük alól kerülnek ki a horgolt anyagok, virágok, fenyődíszek, poháralátétek, varrott ajtókopogtatók. Szorgos kezek különböző méretű virágokat, kerámiatálat, bögréket, mécses-tartókat, állatfigurákat, gombházakat, karácsonyi manókat, angyalokat, szélcsengőket alkotnak.

Hét közben minden nap nyolctól délután négyig várják a vásárlókat is, de ellátogathatunk pusztán ajándékötletek merítése végett is a széles kínálatból. A műhelyvezető hangsúlyozta: a termékeik előállításában elsősorban szempontra a minőség és az igényesség. Mint mondta: „a fejlesztő foglalkoztató műhelyünk ars poeticája, hogy az emberek azért vásároljanak tőlünk, mert termékeink szépek, egyediek, izlésesek”. Minden megszülető ajándék hűen tükrözi alkotója habitusát, tehetségét. Itt lehetőség nyílik a kreativitásra és a fantáziavilág kibontakoztatására.

Csak buzdítani szeretnék titeket, keressétek fel a műhelyt, szerezzétek be (az ünnepi) ajándéktárgyaitokat!

Mezei Mónika

Készülnek az ünnepi díszek

Mesés „harangvirágzás”

„Mostan színes tintákról álmodok”

A „C” épület nappalisok folyosóján haladva, a falra akasztva egy kép vonja magára az alatta elmenő emberek figyelmét. Csak ültem előtte, néztem és megindultak a bennem rejlő gondolatok. Az arra járóktól is azt kérdeztem, milyen érzéseket kelt bennük a festmény. A válaszok között ezek szerepeltek: naplemente vagy napkelte, – talán ott van – a Nap, energia, kitartás, vitalitás, jó a színválasztás, energikusság, határozottság, tetterő, erő. Így nyomoztam tovább az alkotó, illetve az érdekes, egyedi technika iránt.

Holzbauer Tünde életében mindig is nagy szerepet játszott a képzőművészet. Gyerekkorában nagyon szeretett rajzolni, később olajfestékekkel alkotott. Miután a kezét már kevésbé tudja használni, újabb, általa is alkalmazható eljárással készíti képeit. Ez a viasztechnika. Mire is van szüksége ehhez?

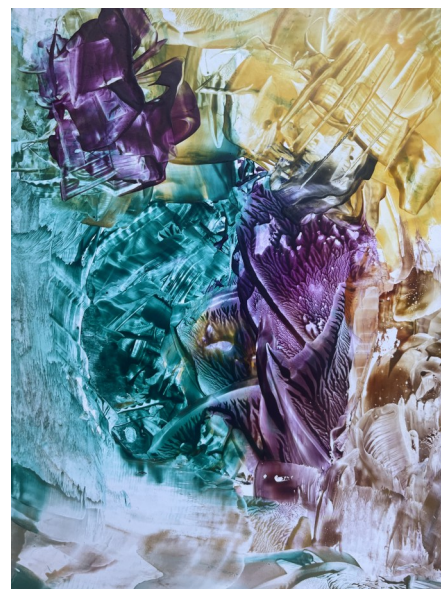
Hosszú előkészület előzi meg az alkotás kezdetét, amiben rendkívül fontos szereppel bír a segítő, aki mindent megteremt. Mindenre figyel, segít abban, hogy az alkotó megfelelő távolságra, jól üljön az asztalhoz. Közben már meleg a vasaló, az asztalon fekvő kartonlapra kerül a fehér, illetve fekete fotópapír. Az asztalon hever megannyi színű, pasztaalapú festékhasáb.

Közben Tünde már szárnyaló képzelete bűvkörében kiválasztja a színeket. Zöld, lila, arany – ezek a kedvencek. Közben meghatározza azt az irányt, merre fordítsa segítője a lapot.

A forró vasaló talpára kerülnek a színek, aztán mindez a papírra. Különböző mozgásokkal, nyomással alakul ki a kép, rajta különböző színű háttér, ebben láthatunk „formákat”, az alkotói szabadság vezérelte érzéseket. Ezzel kapcsolatban szerettem volna faggatni Tündét, ám ő határozottan csendre intett: még alkotok. Viszok rá hangulatot.

Mezei Mónika

Lapzártakor értesültem arról, hogy a budapesti Andrassy úton lévő Magnet Közösségi Házban Petényi Orsolya festőművész Fest és Lélek című kiállításán vendégművészként december 3-ig állította ki Tünde négy képét, amelyek eladásából származó összeget terápiára szeretné alkotójuk költeni. Petényi Orsolya Éva pedig olyan képzőművész, aki munkáiban a test és az intuitív alkotás összefonódását mutatja meg.

Alma születése

Virágosó

Köszönet a kertészeknek

Vitán felül áll, az intézményünk legszebb része az ingatlant ölelő kert. Burai Tímea értő irányításával Rátkai Emese, Darvalics Gábor, Kiss Levente és Szerencsés János csoda szép virágos, életteli zöld és gyümölcsös környezetet varázsol. Amellett, hogy egész évben a park gondozását látják el, alkalmi díszekkel szépítik az életünket, Halloween-installációkkal, adventi koszorúkkal, karácsonyi és húsvéti díszítményekkel.

Mindannyiunk nevében: köszönjük, hálasak vagyunk!

A jövő elkezdődött: elindultunk a bionikus olimpián

Amikor 2019 márciusában belevágtam a BCI-kutatásba (BCI: a Brain Computer Interface-t, vagyis az agy-számítógép interfész futamot jelöli a bionikus olimpián, azaz a Cybathlon versenyen – a szerk.), nem volt különösebb célom velem, pusztán a kíváncsiság vezérelt. De aztán minden másképp alakult. Az alkalmi szórakozásból állandó elfoglaltság lett. Boda Zoltán írása.*

Úgy gondoltam, ez egy jó kis program, ami kiszakít a monoton hétköznapokból, és mindemellett a későbbiekben, ha bármilyen segítséget nyújt a sorstársaimnak, már megéri a fáradozásainkat. Belevágtunk Csorival (*Csortos Zoltánnal – a szerk.*).

Az volt a terv, hogy ha működik minden, akkor kiutazunk Zürichbe, és elindulunk a 2020-as Cybathlon versenyen. A program sűvített, az eredményeink várakozáson felüliek voltak – de jött a covid, és lefújta az egészséget. Szerencsére, ahogy lehetőség nyílt, a munka folytatódott. Beneveztünk a 2024-es megmérettetésre. A négy év elshuhant, a csapattal szorgalmasan dolgoztunk, és minden nehézség ellenére október végén nekivágtunk a bajnokságnak.

Mivel Csorti rendelkezett a jobb eredményekkel, így őt indítottuk első számú pilótának (*pilóta: a pontosan meghatározott gondolat által generált agyi elektromos jelek segítségével irányítja a számítógépet – a szerk.*), ám verseny előtti hétvégén lebetegedtem, de megoldottuk.

Az első napon rendezték az első BCI-futamot. Nyolc csapat indulásával három selejtezőt írtak ki, minden csapat két futamot mehetett, a magasabb pontszám került fel a táblára, és az első négy mérte meg magát a vasárnapi döntőben. Másik két csapattal a második körbe voltunk sorolva. Az első körben egy, míg a másodikban három pályán veredte át magát Csorti, hősies küzdelmével harminc pontot szerzett nekünk. A velünk azonos időben induló angol és a címvédő olasz csapat ötven-ötven pontot ért el, így a pillanatnyi táblázat 3. helyét foglalhattuk el.

Este indult egy amerikai versenyző koponyán belülről ültetett csipével. Több videót is láttunk róla, mindenki számára egyértelmű volt, hogy mekkora erőt képvisel, de rajta kívül is mutatkozott még egy kiadó hely, ezért izgatottan vártuk az utolsó selejtezőt. Végül az amerikai 100, az olasz csapat 50, míg a német versenyző 10 pontot szerzett, ezért az 5. helyre csúsztunk az október 25-27. között megtartott svájci viadalon.

Utólag már nem tartom korrektnek a nevezésüket. Igazságtalannak érzem, mert egy olyan technológiával ültek be közeink, ami nem, hogy kísérleti szakaszban van, hanem nálunk mindennapi használatban alkalmazzák. Tényleg, mintha salakon mindenki papucsba futna, ám egy versenyzőn meg cipő lenne. Mi négy évet készültünk, ő meg csak bekapcsolta a „play stationt”, és kész.

Ettől függetlenül az évente megrendezett kihívásokon mindig el tudunk indulni, most pedig elmondhatjuk, hogy sikerült a végére egy olyan programot írni, ami működött, és rendelkezésünkre állt egy pilótánk, aki irányítani is tudta, ezzel helyezést értünk el. Csapatunknak ez volt az első nagy versenye, és a saját elvárásunkat, ami két pálya volt, túlteljesítettük, a kulisszák mögül pedig sokat tanultunk. A cél, hogy a legtokéletesebb programmal indulhassunk a következő, 2028-as cybathlon versenyen.

Boda Zoltán

A bionikus aranycsapat, köztük a szerző

* Az ETH Zürich Cybathlon projektje a fogyatékkal élő emberek megsegítését és életminőségét javító eszközök egyfajta bionikus olimpiája, amelyen technológiai fejlesztőkből és egy fogyatékkal élő személyből álló csapatok indulnak, és különböző mindennapi feladatok megoldásán keresztül mutatják be a fogyatékkal élőkkel együtt fejlesztett, mindennapi használatra alkalmas segédtechnológiákat. Az ötlet Robert Rienertől származik, a Swiss Federal Institute of Technology, Zurich (ETH) svájci kutatójától.

A boccia 2024. évi országos bajnokság őszi fordulója

Az idei őszi forduló két helyszínen valósult meg. A csoportmérkőzések Tatán zajlottak október 19-én a tatabányai Humanitás SE szervezésében. A versenyek jó hangulatban peregtek le, egyesületünk sok tagja szerencsésen vette az akadályokat, és lehetősége nyílt a további erőpróbákra történő részvételre a dobogóra jutás útján.

A második fordulót – a döntőt – a MEREK SE rendezte Budapesten november 9-én a II. kerületi Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium sportcsarnokában. A korábbi meccsekhez képest újjításnak számított, hogy vonalbírók is közreműködtek, valamint az 1. pályáról élő közvetítésben részesei lehettek az arra kíváncsi szemek (a videók megtekinthetők a sportegyesület Facebook oldalán).

Ez a küzdelem már tényleg olyan volt, amire büszkéek lehetünk, nem is beszélve a BC2 kategóriáról, ahol mindhárom érmet egyesületünk tagja érdemelte ki a nagyszerű teljesítményével:

Nagy Vivien (1. hely), Kis Balázs (2.) és Sáling Hanna (3.). Gratulálunk!

Nausch Ákos

Mosdómizéria és egyéb akadálymentesség-próbák

Pisilnem kell a hosszú vonatút után. Katéterem van, de egyedül nem tudom leengedni. A barátnőm segítene. Egy akadálymentes mosdó szükséges hozzá. Reménykedem, hogy a nemrég felújított vasútállomáson lesz ilyen. Van. Vagyis elvileg. Ugyanis az előtérbe egy dupla szárnyú ajtón lehet bejutni. De a kerekesszékekkel nem férek be fél szárnyon. A barátnőm próbálja kinyitni a másikat, de a felső csatot nem éri fel. A vécés néni elővarázsol hátulról egy létrát, de kijelenti, hogy ő nem mászik fel – nem is ez a dolga. A barátnőm félve, de készségesen mászik, feléri a csatot. Nem mozdul, az istennek sem. Szenvedünk. Telik az idő. Egyszer csak egy dolgát végzett férfi felajánlja, hogy létrát mászik. Elbíbelődik ő is a csattal, ami végül megadja magát a férfi erőnek. Végre bejutunk az előtérbe, majd az akadálymentes vécébe. Ami olyan keskeny, hogyha én behajtok, a segítőm maximum oldalazva tud mellém állni. És ha karcsú. Magamban dühösen szidom az illetékeseket, hogy ilyen szűkre is megépülhetett és használatba kerülhetett az akadálymentesnek titulált mosdó.

Térképen kinéztem a városban az úti célom. Örömmel láttam, hogy közvetlen mellette van egy buszmegálló. Felszálltam a buszra a nyugdíjas hölgykísérőmmel, majd leszálltunk a kinézett megállóban. Ott szembesültünk vele, hogy az egy járdasziget, magas szegéllyel, kerekesszékekkel nem lehet róla lehajtani. Kítől kérjünk segítséget? Járókelők nem jel-

lemzők arra. Gondoltam, leintünk egy autóst. A járdaszigetenél álló ház udvarán sétálgatott egy 80 év feletti néni. Észrevette a problémánkat, meg is kérdezett minket: kell segítség? Amikor bólintottunk, azt felelte: várjanak, szólok valakinek, és elindult a ház felé. A fia jöhetett ki hozzánk, egy ötvenes, jó fizikumú férfi. Lesegített az autóra, hiszen a járda még mélyebben lett volna. Veszélyes ott közlekedni, de Magyarországon egyelőre többnyire ez az egyetlen opció egy elektromos kerekesszékekkel haladó embernek.

A teendőimet sikeresen letudva, fáradtan térünk vissza a vasútállomásra. Lecsúsztam az ülésbe, az ülőpárnámmal együtt. Komoly gond, így nem utazhatom. Hiába vagyok két ismerős hölgy társaságában, nem vagyunk elég erősek a probléma megoldásához. Söhajtok egy nagyot és célba veszek két vasutas férfit a közelben. Sajnos még nem jött el az önálló élet ideje. Kedvesen megszólítom őket, majd a lényegre térek. Erős férfiak segítségére van szükségem, akik megemelnék, amíg a két hölgy két oldalról hátratulja az ülőpárnám, utána engem, miközben a levegőben tartanak. Máris jönnek, egyikük azonnal elmondja, hogyan emelnek majd meg. Meglepődöm, agyon dicsérem, mert én is pont úgy kértem volna. Jól instruálok őket, a projekt kiválóan sikerül. Végre mehetek utamra.

Dékán Alexa

Egymást választottuk

Az intézményben minden itt élőknek van története. Egy színésznőnek és egy örökbe fogadott fiúnak is. Nagyon különleges, szívet melengető mese az övék.

Kezdetben volt a színészet. Erről a művésznő azt mondta a Veszprém Portré nevű lap *Az élet szerelmese* című írásában 2012-ben: „Az édesapám kispolgár, az édesanyám tősgyökeres nógrádi parasztlány volt, aki ügyvéd mellett dolgozott, utána a Ludovika Akadémián Jány Gusztáv tábornok titkárnője lett.(...) Az, hogy miért lettem színésznő, nagyon érdekes történet. (...) Édesanyámat, akinek semmiféle színészi hajlammal nem rendelkezett, rávették, hogy egy Szűz Máriáról szóló élőképben szerepeljen. Az volt a feladata, hogy haldokoljon egy ágyban. Én a kis angyal szerepét kaptam, aki lement a haldoklóhoz. Ezzel a helyzettel, figurával annyira azonosultam, hogy életem legnagyobb élménye lett. Olyan elementáris hatás ért akkor, ami elvezetett a színészethez. Hatéves voltam, és zokogtam, mert elhittem, hogy anyukám Mária, de ugyanakkor tudtam, hogy valójában az anyukám”.

Felnőtt, színésznő lett. Aztán jött a saját család. Férjhez ment – társa dr. Horváth Balázs, az Antall-kormány belügyminisztere, MDF politikus volt –, két lányuk született, Barbara – Bora – (1967) és Réka (1970). Idővel pedig megérkezett egy kisfiú is.

A Jászai Mari-díjas (1988) és érdemes színművésznőt (2013), Meszléry Juditot (Budapest, 1941.) gyakran látjuk az intézményünkben. Nevelt fiát látogatja, Vadász Józsefet, ahogyan mindenki ismeri: Jozsót.

A találkozásukra így emlékszik az asszony: „Réka lányom a Pető intézetben dolgozott, mindig hazahozott egy árva gyermeket, akiért nem jött senki”. Így került hozzájuk Józsi is. A kisfiú sokszor maradt hétvégére, és egyszer épp a karjaiban tartotta a – mozgásában és beszédében születése óta korlátozott – gyermeket, mikor az öleléséből úgy érezte, hogy ők egymást választották. Attól a pillanattól együtt vannak. „Ahogyan a férjem fogalmazott: ránk ragadt, mint számárra a fül”. Hozzáteszi: „És én soha többet nem engedtem el”.

A második emeleti közösségi szobában beszélgetünk, Jozsó is ott mocoog. A folyton lendületben lévő, izgó-mozgó fiatal most megilletődve hallgat. Még azt is megkockáztatjuk, hogy párás a szeme...

Meszléry Judit felidézi, hogy pici, magára hagyott, gyermekintézeti kisfiúként nem igazán kommunikált. Az orvosok és segítők hangsúlyozták, örüljön ennek, mert eddig semmiféle érzelmet nem mutatott. Korábban nem nagyon beszélt, most be nem áll a szája, állapítjuk meg közösen.

Ez fogadott anyukájának köszönhető. „Énnekem Józsi, a sajátom” – mondja a művésznő. Jellemző példa gyanánt

említi, hogy „azt csak a gyereke után teszi egy anya, hogy megeszi a meghagyott ételmaradékot”. Örökre belé ivódott az a pillanat is, hogy amikor fiát áthelyezték a Villányi úti „kis” Petőbe – ahová Jozsó egyébként nagyon szeretett járni

–, pici ablak volt az osztályuk ajtaján, és mögötte csendben bekukucskált a nyíláson, hogy megkeresse a gyermekét, de hirtelen maga mögött látta meg, mert megérezte a jelenlétét. „Megéreztük egymást. Nagyon erős kapcsolat fűzött össze minket, kötelék feszült közöttünk.

Mind a mai napig.”

Judit asszony felidézi, hogy a fia: „Roppant intelligens. A tudása kevesebb, mint az intelligenciája, többre becsülöm az intelligenciát, mint a lexikális tudást. És Józsi már a kezdetektől fogva intelligens volt”. Annak ellenére, hogy nem tud beszélni.

Hiába szeretne volna hazavinni a fiát a művésznő, nem tehetette, mert elsősorban a fia érdeke, hogy a speciális helyzetét illetően állandó, huszonnégy órás felügyeletet és ellátást kapjon. De mindig és

mindenhol meglátogatja, ameddig csak tudja. Azért fizette ki az intézményi szoba árát is, hogy biztonságba tudja. Hozzáteszi: „Józsi sokat és sokszor volt a MEREK-ben. Vagy ötször. Mondhatni, általában itt élt. Volt kellő és elég alkalmam, hogy beilleszkedjen. Ha éppen játszottam, mindig akadt, aki vigyázott rá. Nagyon sok ember segített. Józsi úgy ismeri a MEREK-et, mint a tenyerét. Vettem neki egy „örök szobát” is, hogy biztosítva legyen a helye az élete végéig, hogy amikor már fönn leszek egy felhőn, lóbálva a lábamat”. Hozzáfüzi: „Az életünket – átvitt értelemben – akadálymentesen csináltuk végig”.

„A gondolatunkat is mindig kimondtuk” – mondja a színésznő. „Egymást választottuk. Nagyon egymásra találtunk. Ami, aki engem tulajdonképpen a legjobb életben tart, az a Józsi. A lányaim, unokáim már sínen vannak. Direkt öreg kutyákat veszek magamhoz, hogy az se sírjon utánam”.

Azzal búcsúzik el tőlünk, hogy alapvetően ő Füles Micimackóban, aki mindig panaszkodott. „Nem baj, ne is törődjetelek velem”. Mégis a legfontosabb idézete a regényből az, hogy „Ha valaha is eljön az az idő, amikor el kell válnunk, akkor mindig itt leszel, barátom, még hozzá a szívemben”. Még egyszer megismétli: „Mindig. Szeretni foglak”. És mosolyog.

Gulya István–Mezei Mónika

A festményen: Józsi és anyukája

Mindenkinek van élménye a karácsonyról. Kinek jó, kinek rossz. Vagy hófehér angyal szállja meg, vagy az irigységtől megzöldült grincs. A munkatársaink így látják az ünnepet.

MEREK szenteste: a piros ruha története

Tavaly először töltöttem egyedül a Szentestét, itt bent. Édesanyám alig tud mozogni, a testvéremnek meg már családja van. Nagyon szomorú voltam és nagyon féltem, hogy nem bírom ki sírás nélkül.

Ahogy közeledtek az ünnepek, a MEREK úgy változott át. Szépen feldíszítették az emeleteket és az iskolában is előkerültek a fényfüzérék. Kettős érzések kavargtak bennem, egyrészt az előbb említett szomorúság, másrészt valami ünnepi hangulat lopakodott szívem közelébe. Vettem magamnak egy piros ruhát, hogy ezzel tiszteljem meg intézetünk munkatársait. Már ebben mentem el a közös ünnepünkre a konferenciaterembe. Természetesen ebben voltam Szenteste is.

Ahogy leértem a földszintre, elkezdődött a csoda! Először Lukács Pisti jött velem szemben, talpig ünneplőben. Aztán az ebédlőbe léptem, láttam, hogy sok dolgozó jött be, hogy velünk töltsék a Szentestét. Számomra ez volt a legnagyobb ajándék, az emberek, akik lemondtak az otthoni karácsonyról, hogy nekünk szebb legyen. Innentől már csak pillanatokra emlékszem. Kiss Orsi kék ruhájára, Bazsi 1-es számú pólójára, Johannára, ahogy felolvasta a születéstörténetet, a közös éneklésre és arra, hogy Johanna mindenkivel kocintott. Flórára, aki mellettem ült.

Minden félelmem és szomorúságom eltűnt, mert olyan emberrel voltam körülvéve, akinek fontos voltam/vagyok. Őszintén tudtam nevetni, abban a pár órában. A piros ruhám pedig izgatottan várja, hogy mikor vesszem újra fel.

Üveges Kata

„Piroska” és az ominózus viselet

Családi „lúdláb-ünnep” és kártyaparti

Gyerekkoromban jómagam abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy egy négygenerációs családban nőhettem fel. Apai ágon dédnagyanyám, nagymamám, nagypapám és a szüleim éltünk együtt Nagytétényben. Egy telken belül három lakásban laktunk. Egész évben a legszebb és a legfontosabb ünnepnek számított a karácsony. Ilyenkor házról házra jártunk, énekelünk, imádkoztunk minden lakásban az ajándékozás előtt. A karácsony nálunk tényleg a Szeretet és a Család ünnepe volt.

Természetesen mindig nagy sütés-főzés kísérte a ceremóniát. Őrizzük egy speciális családi lúdláb-receptet, amelyet ilyenkor kötelező volt elkészíteni. Ezt a mai napig szeretem.

Karácsony alkalmával bárki bárkivel is állt haragban a közösségen belül, ilyenkor muszáj volt mindenkinek kibékülnie, hiszen kizárólag békében telhetett az ünnep, csakis úgy az igazi. Miután az összes otthont végigvendégeskedtük és az ajándékokat is szétosztottuk, következett az ünnepi vacsora. Mindezek után jött a hajnalig tartó családi kártyaparti. Ezen gyakorlatilag csak a férfiak vettek részt, a hölgyek pedig egymással diskuráltak. A karácsonyt meghitt egyetértésben és csodás szeretetben töltöttük.

Kremser Tamás

Jaj, de szép a!

A SZÁCS – szeretet általános családi – ünnepének kiemelkedő eseménye a karácsonyfa-állítás. Tudjuk, csináltuk már. Tényfeltáró szösszenetünkben most rávilágítunk arra, miért is gyulladnak ki (fel) olyan gyakran ezek a műreemek.

Nesze, neked, Mikulás! – aljasodott szarkazmusba a kerületi parkolós rém, amikor csomagját a szélvédőre helyezte. Majd hasát rengetve felkacagott – hohoho –, és olcsó dohánytól sárga szakállát a derekára csavarva a kínai piacon két albán konyakért vásárolt kerékpárjára nehezedett, és az északibb sarokra kacsázott. Csinglingling, véltem hallani távolról a csomagtartóján összekoccanó kerékbilincsek hangját. De csak az ázsiai bugyíarus szólongatta hízókon vett feleségét.

Mikulás ment, karácsony jött.

Amíg a nőnemű nép a konyhában szorgoskodik, az aprójóságok (a gyerekek) havat lapátolnak és takarítják a szobáikat – utóbbiakat valamely angolszász utópikus mesekönyv-illusztrációból loptuk, nem a való életből, mert ott: –, a tévé előtt nyújtózkodnak, addig a tetterős ház-ura előveszi a kicsorbult fűrész, kis baltát, hongkongi szamurájkészletet, és nekilát karácsonyfát csinálni.

Materiális korunk óriási veszteségei közé tartozik, hogy egyrészt a Mikulás az a Tépő, másrészt a Jézuska meg „nemincs”, ezért például feldíszített fenyőfát sem hoz (mellesleg hogyan hozna a Jordán folyó mellől?). Ezért napjaink himjeire vár – szakszerűbben: leselkedik – az a lehetetlen feladat, hogy faragjanak karácsonyfát arra teljességgel alkalmatlan fenyőből.

Tehát. Fogjuk az akkurátusan kiválasztott, vásárláskor még faszzerű tárgynak látszó, otthon azonban őszinte erdei roncs valóját feltáró bozótot. Fogáskor tudvalevőleg azonnal kiderül, hogy a bukszus nem alkalmas a lakótelepi életre, kapásból nagyobb a kelleténél, és olyat tesz, amit tüzetes átvizsgálásakor egyetlen ízben sem: vadul és őszintén hullatni – mit hullatni, záporoztatni – kezdi tűleveleit, amelyekről a földön fektükben azonnal kiviláglik, miért hívják őket úgy, ahogy. A papucsot másodlagos értelme miatt buzgón mellőző házimacsók sokat sziszegnek ilyenkor, és világlátásuk értésünkre adása a nagyon egyszerű igék ismételtetésében merül ki.

Hiába fogadta meg tavaly a köntösbáró, akkor is vesz egy vadonatúj láncos-fűrész, vagy minimum a kézi, ráncigáló fajtáját, ha az asszony a fogához veri a garast (mármint az asszony a férj fogához, teljes erővel), valahogy mindez elmaradt, és csak most derül ki. Azaz. Előkerül a nagytata muzeális és recementes fűrész, a cellulozott nyelű kis balta és végső kétségbeesésben a kínai piacos étkészlet késkollekciója, amely mind tompa végű darab, életlen, és egy szimpla parizer elmetélése gondot okoz a számára.

Már az elején ziháló-izzadó apuci nekilát a legalább két, de inkább három-négy számmal kisebb karácsonyfa-állvány eurokonform szabvány lyukába belefარagni a fát. Ha hajnalban kezdi, kora estére sikerrel jár, vagy legalábbis a kétmé-

teres gazból egy fél métert visszafaragott. A felhasznált eszközök között ijedelme szerint válogat, többnyire a fűrészsel kezdi, miután elgömbült, jöhet a balta, és ha annak belerepült a feje a konyhai üvegajtóba, következik az étkészlet. Eddigre már tíz ujjából nyolc be van kötözve (vagy hiányzik), és sír. Bár nem célja a székely viccbeli petrencerúd fogpiszkálóra redukálása, a sötétség beálltával – ami külső kényeszerítő körülmény, pláne, hogy a szomszédban már körbeforgó, villogóégős, zenélő, illatosított csodák jelzik: ők már régen készen vannak, és rajtunk röhögnek – egyre inkább analógiát érez a szenvedő alany. Az állítmány – a fa – azonban csak nagyon nehezen adja meg magát még ekkor is. Tartóalkalmatossága azonban igen, könnyedén és nagyobb megerőltetés nélkül hasad ketté, ha műanyag, vagy hajlik összevissza felhasználhatatlanságig, ha fém.

Általában aztán este nyolcra mégis csak kész a kezdetben fának látszó tárgy, legalábbis a cellux, a fásli és a géz immár mereven tartja. Ilyenkor érkezik az asszony, hogy közölje, az előnytelen oldalával lett felállítva.

Itt cáfolnák azt a hiedelmet, hogy a karácsonyfa-tüzeket az égve felejtett gyertyák és a csillagszórók okozzák.

Számtalan, még kissé szipogó, de fokozatosan kaján vigyort öltő családfőt láttunk már a kezében égő gyufaszállal.

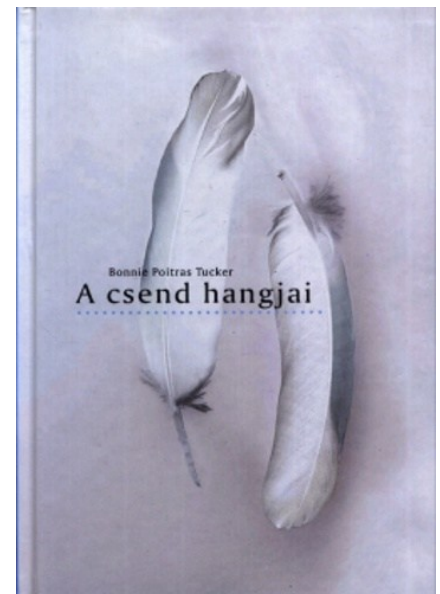
Grincs Pisti

Az egyik legjobb dolog a jó meleg szobában a hosszúra nyúló téli pihenést olvasással, filmek nézésével tölteni. Ehhez pedig remek könyvet, muzikát ajánlunk.

Bonnie Poitras Tucker: A csend hangjai

Egy nagyszerű nőnek ismerhetjük meg a történetét, aki beenged minket a világába. Megismerhetjük a különös életét, hogyan állja meg a helyét a mindennapokban. A könyvet olvasva a következő – központi – kérdés jutott eszembe: vajon ki a fogyatékos? A mű számos érdekesítő kérdésre keresi a választ. Tetszett, hogy minden fejezet végén külön részt szentelt annak bemutatására, hogy milyen „csöndben élni”. Sok erőt és kitartást merítettem a szövegből. Kinek ajánlanám? Mindenkinek, aki ismerkedik ezzel a – „hendikepes” – világgal, illetve azoknak is, akik tanítják. Mindenkinek ott kellene lennie a könyvespolcán.

Happy Moly

Egy igazán karácsonyi film: *Igazából szerelem*

Most valami nagyon szép bevezetővel kéne kezdenem, de igazság szerint régóta nem írtam kritikát, így inkább rátérnék a lényegre.

Jelenlegi írásom tárgya – így, az ünnepek közeledtével – Richard Curtis rendező-forgatókönyvíró *Igazából szerelem* című 2003-as klasszikusa. Őszintén szólva az elején le kell szögezmem, hogy ezzel a filmmel „kicsit” nagy fába vágtam a fejszém. Ugyanis eleve már az is kérdéses ennek a filmnek az esetében, hogy mennyire tekinthető – a szó hagyományos értelmében vett – karácsonyi filmnek ez az alkotás? Mert az itt látható kis történetekben maga az ünnep igazából csak egy jobbfajta körítésként szolgál. Amin belül egyébként akad minden. Van itt gyászoló apa (Liam Neeson), újra felkapaszkodni vágyó leírt rock sztár (Bill Nighy) – karaktere egyébként szerintem abszolút csúcspontja a filmnek, a legnagyobb szállóigék egyértelműen hozzáköthetők –, van itt még szerelmes kisfiú (Thomas Brodie-Sangster), hebehurgya miniszterelnök (ki más, mint Hugh Grant), van ezenkívül elvetélt angol író (Colin Firth), aki megtanul portugálul a házvezetője szerelméért és így tovább...

Mért mondom mégis, hogy az *Igazából szerelem* karácsonyi film? Egyrészt, mert akként tartjuk számon és így, több mint húsz év elteltével „kivenni a sorból” már blaszfémia lenne, másrészt meg bármilyen közhelyesen is hangzik, de remekül visszaadja az ünnep hangulatát, amikor az ember kvázi legálisan engedhet be túlfűtött érzelmeket a lelkébe és gyönyörködhet a „cukormázasan” díszített házak – és apró sztorik – látványában.

Ha valaki szeretné maximálisan befogadni ezt az élményt a Netflixen megtalálja ezt a gyöngyszemet.

Szász Péter

Tiszta szívvel: egy különleges, szívhez szóló és vicces játékfilm

Érzékeny témához, mozgássérültek helyzetének bemutatásához nyúlt Till Attila rendező *Tiszta szívvel* című filmjében. A sztori, a megközelítés azonban egészen sajátos. Az emberek általában elesetteknek látják a mozgássérülteket, együttéreznek velük. Nem jutna eszükbe, hogy nevéssenek rajtuk, sőt ez kifejezetten illetlenségnek tűnik. Azt meg főleg nem gondolnánk, hogy ők is épp úgy képesek lehetnek hasonló bűncselekmények elkövetésére, mint egészséges embertársaik.

Ebben a filmjében azonban a mozgássérültek rossz fiúk. Az egyikük bérgyilkos lesz, két másik fiatal pedig csatlakozik hozzá, még ha nem is konkrétan gyilkolási szándékkal. Kezdetben inkább a kalandvágy és a pénzkeresés hajtja őket, ám később a közös sorsból, együttérzésből fakadó viszony barátsággá alakul. A néző persze, látja, érzi a motivációkat is: a kitörési szándékot a rokkant létből, az akaratot a vágyott gyógyulásra, a műtéthez szükséges pénz megszerzésére – és már nem is tűnnek annyira rossz fiúknak a főhősök. A néző megéri, megszereti őket, még nevetni is tud rajtuk/velük, hiszen a film tele van remek poénokkal, helyzetkomikumokkal.

A film jelentős részben a MEREK-ben forgott. Több társunk statisztaszerepben is feltűnt, illetve „szakmai” tanácsadóként segítette a produkciót. Megtekintésére érdemes száz percet rászánni.

Lumiére István

Talpraesett legények a Guruló-tünde kovácsok

Rendkívül praktikus és hasznos egysége az intézetünknek a Guruló Szakműhely. 2008 óta működik az országos hálózat lokális részeként. Mivel korábban nem létezett ilyen műhelylánc Magyarországon, ezért az alapítók szakmai tanulmányutakon vettek részt Németországban, Dániában és Hollandiában. A ma már országszerte megtalálható szervizek hét körzetben végzik a feladatukat. Hazánkban több helyen is van rehabilitációs intézet. Azonban az egyedülálló, hogy – egyfajta zseniális szimbiózisként – egy telken belül tevékenykedik egy integrációs intézmény és egy szakszerviz. A javítóműhelyhez bármilyen technikai problémával lehet fordulni, akár elektromos, akár mechanikus kerekesszékről van szó. De az intézetben élők nem csak a járműveik kisebb-nagyobb javításával tudják felkeresni az ügyes kezű, mindig segítőkész legényeket, hanem sok más dologgal, például az elektromos ágyaik helyretételével is.

A gárda mindössze pár főből áll, de mégis végtelenül hatékony. Az irodai, adminisztratív tennivalókat Ivicz Mária, Marcsi látja el. A műhelyfőnök, Báthory Tamás kiválóan fogja össze a társaságot és irányítja a minőségi szakmai munkát. A team tartóoszlopai az ikerfiúk. Csap Gábor és Csap László a motorjai a Gurulónak. A szabadidejükben rendszeresen bringáznak, komolyabb versenyeken is indulnak, kerékpárszerelői papírral is rendelkeznek és a téli időket leszámítva munkába is biciklivel járnak. A tapasztalt Lévai Endre pedig lakatosként nagyon komoly kohéziós tényezője a brigádnak.

Olyan nem fordul elő, hogy egy felmerülő kétkezi gondot orvosolatlanul hagyjanak. A szabvány megoldások helyett mindig egyedi praktikákat alkalmaznak. Ezért is van, hogy a hozzájuk forduló ügyfelek mindig elégedetten, mosolyogva távoznak.

Kremser Tamás

Szerelés alatt Edit kerekesszéke

Halloween napok

A halloween ősi kelta hagyományokból kialakult autentikus ír ünnep, amelyet október 31. éjszaka tartanak – a Minden-szentek katolikus ünnep előtti estén, utána, november 2-án kerül sor a halottak napi megemlékezésre –, melyet elsősorban az angolszász országokban ülnék meg. Újabbban az egész világon hódít, így hazánkban is.

Idén, az intézményünk története során első ízben halloween napoknak adott otthont az ebédlő. Október 28-án a lelkes jelentkezők üres befőttesüvegekből színezett lámpásokat készítettek. A vicces és „rémisztő” alkalmi pilácsokat belülről mécsesek világították meg. A kreatív világítótestek – az alkotók fantáziáját dicsérve – annyira jól sikerültek,

hogy győztest nem is hirdettek, hanem mindenkit a másnapi halloweeni süteménykészítő verseny édességeivel jutalmazták. A – minél finomabb és „halloweenesebb” – süteket alkalmi csapatok egyedi receptek alapján formázták, az egyik kedvenc a gumicukor-szemmel díszített desszert volt. Október 30-án, a zárónapon az együtt elfogyasztott sütemények mellett és közben Süket Laci szervírozta a kávékat, a jó zenéről pedig Tóth Anti gondoskodott.

A remek hangulatú halloweenes rendezvény az ötletgazdáját, Forstreuter Tündét dicséri és a szervező közreműködőket, Juhász Nikolettát és Novák-Garab Katalint.

Gomez Addams István

Csíkos csoda

Nekem nagy kedvencem minden, ami mákos, és bár ez a gubós termék eredetileg karácsonyi ünnepi étel volt, ma már egész évben szerepel az étlapunkon. A babona szerint a jólét reményében – mint az újévi lencse – a sokszemű mák is sok szerencsét, sok pénzt, gazdagságot hoz. És ha ezt nem is teszi, kiváló fehérjeforrásnak minősül, apró magocskái gazdagon tartalmaznak ásványi anyagokat és élelmiszerrostokat és még néhány vitamint is.

A méltatás után irány a bolt, a piac a hozzávalók beszerzésére! Ha megvan minden, máris indulhat az elkészítés...

Csíkos csoda – karácsonyi mákos guba, vaníliapudinggal rétegezve. Hozzávalók: kb. 4 kifli, darált mák, 2 dl tej, vaníliás cukor, karácsonyi mézes fűszerkeverék, citromhéj, vaníliás puding, tejszínhab. Elkészítés: egy üvegtál aljába kerülnek a kb. 1 centiméteres darabokra szelt kiflidarabkák. Forró tejet öntünk rá, majd összekeverjük a fűszerekkel, a reszelt citromhéjjal és a cukorral ízesített mákkal. Ezután egy üvegpohárba rétegesen merjük ki a mákos gubát és a vaníliás pudingot. Ha kész ez a „csíkos csoda”, a tetejét tejszínhabbal díszítjük.

Aki megízlelte, többször is evett belőle. A kóstoló csapattól pedig fantasztikus minősítést, 10 pontot kaptam. Feltétlenül próbáljátok ki, nagy sikerek lesz!

Jó étvágyat!

Kis Séf Móni

A tanulás, a munka és a folyó ügyek

Papp Vivien SMA3-mal, vagyis hármass típusú spinális muskuláris atrófiával – korábban: Kugelberg-Welander-kórral – született. Ez a betegség folyamatos izomsorvadással jár, nála kétévesen diagnosztizálták. Nyolcévesen már kerekesszékre kényszerült. Napjainkban, 26 évesen, önállóan a kezét tudja használni valamennyire (például étkezés, számítógép és telefon működtetése, elektromos kocsijának irányítása), minden másban állandó ellátásra van szüksége. Ez az ő kálváriatörténete.

A kerekesszékes, fizikai segítséget igénylő lét Magyarországon még napjainkban is szegregációt jelent a középiskolai oktatásból. Vivi hiába vágyott a kortársaival, közösségben tanulni, különböző indokokkal elutasították. Többek között, hogy nem szerepel az iskola alapító okiratában, hogy felvehetnének ilyen speciális igényű tanulót, vagy az iskola nem akadálymentes, vagy nem tudnak segítséget biztosítani a tanítás ideje alatt.

Igazságtalannak érezte, hogy amíg egyes kortársai csak unottan ülnek vagy alszanak az iskolapadban, ő esélyt sem kap középiskolába járni a mozgáskorlátozottsága miatt. A családja is belefáradt a sok kérelem beadásába, a felesleges körökbe, mely anyagilag is megterhelte őket. A szüleinek majd' megszakadt a szíve azt látva, hogy lányuk otthon ül és sír, mert nem járhat iskolába. A nagymama biztatta őket kitartóan, hogy semmiképp sem adják fel. Végül, nagyon nehezen, de bekerült az Addetur Baptista Gimnáziumba. Örömmel végezte el.

Már a középiskolás éve alatt bújt a megváltozott munkaképességűeknek szóló állásajánlatokat, programokat. Így talált rá a Nem Adom Fel Kávézóra is, ahová először csak kikapcsolódni járt, de nem rejtette véka alá, hogy dolgozni is szeretne. Rendelkezett annyi önismerettel, hogy tudta, milyen munkaköröket láthat el. Hamarosan adódott is egy alkalmas állás a számára.

Viszont, szándékosan nem hozta fel azt az igényét, hogy csak segítséggel tud mosdót használni, abból a félelemből fakadóan, hogy emiatt túl problémásnak találják és nem veszik fel. Hogy oldotta meg akkor ezt a nehézséget? Felütötte a netet és sorban hívta fel a támogató szolgálatokat, a fogyatékos-sággal élők segítségével foglalkozó szervezeteket, hogy találjon valakit, aki segít neki naponta egyszer mosdózni. Ismét sok elutasítást kapott, de Vivi kitartott. Micsoda elszántság és alázat kell ehhez!

Végül egy alapítvány elvállalta, hogy heti háromszor segít. Napközben kimentek egyszer a munkahelyére, hogy mosdózhasson. A másik két napon Vivi húga működött közre. Idővel a maradék két napra is talált egy másik szervezetet.

Vivi és az alapítvány emberei korrekten és jól kommunikálnak egymással, hatékony az együttműködésük. Minden pén- teken egyeztetnek, hogy a következő héten kik mennek hozzá. Így egy héttel előre tudja, melyik nap, hány órákor megy könnyíteni magán, csak azért, mert segítséggel él és dolgozni akar. És ha előző nap szólnak neki, hogy másnap nem lesz, aki menjen, akkor aznap minimális folyadékot fogyaszt, hogy kibírja a munkaideje alatt pisilés nélkül. Micsoda esélyegyenlőség... De ő így is bevállalta.

Papp Vivien elszántan szervezi a munkáját

És mivel hat év után megszűnt a pozíciója a Nem Adom Fel Alapítványnál, ugyanezekkel a mosdózási feltételekkel kezdett sorsjegyeket árulni az egyik fővárosi nagyáruház előtérében egy asztalnál. Közben beköltözött a MEREK-be, így közelebbi állás után nézett. Jelenleg a budapesti Kék Golyó utcai Országos Onkológiai Klinika ügyfél-tájékoztatója, ahol továbbra is a fentebb említett módon oldja meg alapszükségeit kielégítését.

Vivivel beszélgettünk arról is, hogy nekünk, fogyatékos-sággal élő embereknek mit kell tennünk azért, hogy munkába állhassunk, azért, hogy jó kapcsolatokat építsünk és ápoljunk a kollégáinkkal, alkalmi vagy rendszeres segítőinkkel. Erről az újság következő számában írok.

Dékán Alexa

Apró mozaikok...

Befele folyó könnyek

Befele folyó könnyek
Mikor nincs kar
Mely ölelésre kész
Megszűnik körülötte
minden
Csak saját maga van
Kiszáradt. Szomjazik
A magánya megette
a
könyveit
Hisz sírni nem tud
Ömlik a vére... Be-...

Befelé. S az ő könnyei
esnek
Sötét vércseccsepek
hullnak
Mint sós-víz
csobogása
Vereses

Régen sírt, mert fájt
neki
Most nem sír, s nem fáj...
Hisz kivájta a szívet
A szívemet...

Bagyarik Evelin

A célkereszt közepén

Életem a célkereszt közepén,
Mért veszem még most is könnyedén?!
Ha egy napon, egy mámoros napon,
Semmi sem érdekel, és csak hagyom,
Hogy elszálljon belőlem az élet,
Utolérjen a kegyetlen végzet...
Célkereszt közepén nincs irgalom!
Csak ne tétovázzon! Én vállalom!
Mosolyogva adom fel a harcot,
És nem vallok már többé kudarcot...

Nausch Ákos

(A *Hallucinációk – Egy depresszionista költő pillanatfelvételei* című kötetből, 1997. október 21., kedd.)

Szerkesztőség:

Olvasószerkesztő: Gulya István
Nyelvi lektor: Mezei Mónika
Tördelés: Tóth Antal Tibor
Főszerkesztő: Forstreuter Tünde

Játék

Melyik város látható a képen?
A helyes megfejtők között utazást sorsolunk ki, egy általa
megnevezett belföldi városba.
Megfejtésedet a következő címre küldd el!

merekmozaik@gmail.com

A szeptemberi szám játékának helyes megfejtése:

Esztergom

A játék nyertese: Kis Balázs

Karácsonyi ünnepi hét

Szeretettel meghívunk benneteket zenei
és prózai programokat kínáló karácsonyi hetünkre!

2024. december 16.

**Pál Feri atya előadása /14.00 ebédlő/
"Elégedetten az étellel"
Vágyak ,célok, küzdelmek**

**Vásári forgatag / 16.00 udvar/
Gyertyagyújtás, ének, forró tea, süti**

2024. december 17.

**Teaház
Az Utazó: Fenes Tibor irodalmi estje
/ 17.30 konferencia terem/**

2024. december 18.

**DUO NICOLE / 17.30 konferencia terem/
Ürmös László brácsaművész és
Ürmösné Fehér Nikolett zongoraművész
karácsonyi koncertje**

2024. december 19.

**Intézeti karácsonyi műsor és
ünnepi vacsora /16.00 /**